

Kúria
ítélete

Az ügy száma: Bhar.II.319/2025/6.
A határozat szintje: harmadfok
A tanács tagjai: Dr. Somogyi Gábor, a tanács elnöke
Dr. Demeter Zsuzsanna, előadó bíró
Dr. Harangozó Attila, bíró
Dr. Boros Tibor, bíró
Dr. Nagy Antal, bíró
Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: nyilvános ülés
Az ülés napja: 2025. június 3.
Az ügy tárgya: kiskorú veszélyeztetésének büntette
Terhelt (ek): II. rendű
Első fok: Székesfehérvári Törvényszék, 31.B.20/2023/26., ítélet, tárgyalás,
2024. május 8.
Másodfok: Győri Ítéltábla, Bf.I.105/2024/25., ítélet, nyilvános ülés,
2024. november 26.

Rendelkező rész

A Kúria a szexuális erőszak büntette és más bűncselekmény miatt I. rendű terhelt és társa ellen folyamatban lévő büntetőügyben a II. rendű vádlott és védője által bejelentett másodfellebbezéseket elbírálva a Győri Ítéltábla mint másodfokú bíróság 2024. november 26. napján kihirdetett Bf.I.105/2024/25. számú ítéletét a II. rendű vádlott tekintetében megváltoztatja.

A II. rendű vádlottat a kiskorú veszélyeztetésének büntette [Btk. 208. § (1) bekezdés] miatt emelt vád alól felmenti.

A bűnügyi költség egyetemlegesen megfizetésére kötelező rendelkezésből a II. rendű vádlottat mellőzi.

A II. rendű vádlottat külön érintő 436.897 (négy százharminchatezer-nyolcszázkilencvenhét) forint bűnügyi költség az állam terhén marad.

A harmadfokú eljárásban felmerült 12.666 (tizenkettőezer-hatszázhatvanhat) forint bünygyi költséget az állam viseli.

I n d o k o l á s

[1] I. A Fejér Vármegyei Főügyészség a 2023. április 13-án kelt B.96/2022/17. számú vádiratával emelt vádat I. rendű terhelt és társa vádlottal szemben, melyben a II. rendű vádlottat a Btk. 208. § (1) bekezdésébe ütköző kiskorú veszélyeztetésének büntetével vádolta.

[2] A Székesfehérvári Törvényszék a 2024. május 8-án kihirdetett 31.B.20/2023/26. számú ítéletében a II. rendű vádlottat az ellene kiskorú veszélyeztetésének büntette [Btk. 208. § (1) bekezdés] miatt emelt vád alól felmentette.

[3] Az ítélettel szemben az ügyészség a II. rendű vádlott terhére a felmentése miatt, a bűnösség megállapítása, büntetés kiszabása és a szülői felügyeleti jog megszüntetése végett jelentett be fellebbezést.

[4] A Győri Ítéltábla mint másodfokú bíróság a 2024. november 26-án meghozott Bf.105/2024/25. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét a II. rendű vádlott tekintetében megváltoztatta; a II. rendű vádlottat bűnösnek mondta ki kiskorú veszélyeztetésének büntetésében [Btk. 208. § (1) bekezdés], ezért őt 1 év szabadságvesztésre és 2 év bármely olyan foglalkozás gyakorlásától vagy egyéb tevékenységtől eltiltásra ítélte, amelynek keretében tizennyolcadik életévét be nem töltött személy nevelését, felügyeletét, gondozását, gyógykezelését végzi, illetve ilyen személlyel egyéb hatalmi vagy befolyási viszonyban áll. A szabadságvesztés végrehajtását 3 év próbaidőre felfüggesztette.

[5] A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát börtönben állapította meg, továbbá a szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése esetére a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napban határozta meg. Megszüntette a II. rendű vádlott szülői felügyeleti jogát személy 1 (születési hely, idő, anyja neve) vonatkozásában és kötelezte az eljárás során felmerült bünygyi költségből külön 415.561 forint, I. rendű terhelttel egyetemlegesen 522.550 forint megfizetésére. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét azzal hagyta helyben, hogy a II. rendű vádlott születési ideje helyesen: ... napja és kötelezte a II. rendű vádlottat a másodfokú eljárásban felmerült 21.336 forint bünygyi költség megfizetésére az állam javára.

[6] II. 1. A másodfokú bíróság ítélete ellen a II. rendű vádlott és védője jelentettek be – indokolás nélkül – fellebbezést a II. rendű vádlott felmentése érdekében.

[7] 2. A Legfőbb Ügyészség a BF.1564/2024/2. számú átiratában a II. rendű vádlott és védője által bejelentett fellebbezéseket alaposnak találta, ezért a II. rendű vádlott tekintetében a másodfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és az ellene kiskorú veszélyeztetésének büntette miatt emelt vád alól felmentését, valamint a bünygyi költség megfizetése alóli mentesítését indítványozta.

[8] Indokolásában kifejtette, hogy a másodfokú bíróság által az eljárási szabályoknak megfelelően kiegészített és helyesbített tényállás valóságghú, ugyanakkor a másodfokú bíróság jogi értékelése téves.

[9] Álláspontja szerint a II. rendű vádlott az apa által a sértettet ért inzultust – a sértett közreműködésének hiányában – részletekbe menően nem ismerhetette meg, de nem maradt tételen, mikor a maga eszközeivel megpróbálta tisztázni a történeteket. Ebben a körben pedig

értékelendő, hogy a sértettet a tőle szerzett információk tudatában nőgyógyászhoz vitte, továbbá, hogy a II. rendű vádlott maga is volt abúzus áldozata, amellyel összefüggésben az I. rendű terheltnek vele szemben ígérete is volt, de nem elhanyagolható a II. rendű vádlottnak a sértett szavahihetőségével kapcsolatos tapasztalása sem.

[10] Az ügyészégi érvelése szerint nincs olyan előírás, amely arra kötelezné a szülőt, hogy a gyermek – általa aaptalannak tartott – jelzésére a hatóságokhoz forduljon, főként, ha ezzel éppen az apát vádolná súlyos bűncselekmény elkövetésével. Ezért nem helytálló a másodfokú bíróság azon álláspontja, mely szerint a II. rendű vádlott a kiskorú veszélyeztetését a gyámügyi vagy más hatóság értesítésének elmulasztásával valósította meg.

[11] Utalt rá, hogy a kiskorú veszélyeztetését csak szándékosan lehet elkövetni, a II. rendű vádlott pedig a személyiségjellemzői alapján észszerűen viselkedett; az a feltevése, hogy a kiskorú által állított bűncselekmények nem történtek meg, aaptalannak sem tekinthető, ez pedig még a gondatlanságot is kizárja

[12] Mindezek alapján a II. rendű vádlott esetében a Be. 566. § (1) bekezdés a) pontjában írt okból a bűncselekmény vádja alól felmentésének lehet helye.

[13] 3. A harmadfokú bíróság a másodfellebbezéseket a Be. 620. § (1) bekezdés zárófordulatára tekintettel nyilvános ülésen bírálta el.

[14] 3.1. A nyilvános ülésen a védő perbeszédében – osztva a Legfőbb Ügyészség indítványában foglaltakat – a II. rendű vádlott felmentését indítványozta.

[15] Kifejtette, hogy a védelem az eljárás során végig amellet érvelt, amely szerint a II. rendű vádlott magatartása a kiskorú veszélyeztetésének büntette törvényi tényállást nem merítette ki. Utalt rá, hogy az első- és a másodfokú bíróság azonos tényállás mellett foglalt el eltérő álláspontot a II. rendű vádlott bűnösségének kérdésben, a különbség csak annak értékelésben volt. Míg ugyanis az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy a vádirati tényállásban szerepelő magatartás nem jelentette a szülői kötelezettségek szándékos és jelentős mértékű megszegését, addig a másodfokú bíróság azt ezzel teljesen ellenkezőleg ítélte meg, mely álláspontot a védelem – a Legfőbb Ügyészséghez hasonlóan – tévesnek tart.

[16] 3.2. A Legfőbb Ügyészség képviselője perbeszédében az írásbeli indítványában foglaltakkal egyezően, az abban foglaltakat fenntartva azt emelte, ki, mely szerint a II. rendű vádlott észszerű, az adott helyzetben adekvát magatartása, továbbá az, hogy hiteltelennek tartotta a sértett elmondását, nem feleltethető meg a kiskorú veszélyeztetésének büntette elkövetési magatartásának, ezért a Be. 566. § (1) bekezdés a) pontja alapján a II. rendű vádlott felmentésének van helye.

[17] **III.** A II. rendű vádlott és védője másodfellebbezése alapos.

[18] 1. A Kúria mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy a bejelentett fellebbezések alapján helye van-e harmadfokú eljárásnak. Ennek a törvényi előfeltétele – az elsőfokú és másodfokú ítélet közötti eltérés a bűnösség kérdésében – teljesült [Be. 615. § (1)-(2) bekezdés]. A másodfokú ítéletben a II. rendű vádlott bűnösségének megállapítása a kiskorú veszélyeztetésének büntette kapcsán az e bűncselekmény miatti első fokon történt felmentése ellenében történt, és ez a tény, illetve ezen rendelkezés sérelmezése a fellebbezésben a másodfellebbezésnek a Be. 615. § (2) bekezdés a) pontjában, valamint (5) bekezdésében meghatározott feltételeit is kimeríti.

[19] 2. A Kúria a Be. 618. § (1) és (2) bekezdése szerinti terjedelemben felülbírálta a megtámadott másodfokú ítéletet, valamint az azt megelőző első- és másodfokú eljárást. A felülbírálat tárgya értelemszerűen és főszabályként először az eljárási szabályok – azon belül az úgynevezett abszolút, majd az úgynevezett relatív hatályon kívül helyezést eredményező

eljárási szabályok – megtartása, ezt követően pedig – amennyiben az ítéletet nem kell hatályon kívül helyezni – a tényállás megalapozottsága.

[20] Ennek előrebocsátásával és sorrendjében a Kúria a felülbírálat során nem észlelt olyan – a Be. 607. § (1) bekezdésébe, illetve a Be. 608. § (1) bekezdése szerinti – eljárási szabálysértést, amely feltétlenül az első- és/vagy másodfokú ítélet hatályon kívül helyezését eredményezné, az ügy érdemi elbírálását kizárná (ilyenre egyébként a felek sem hivatkoztak).

[21] 3. A harmadfokú felülbírálat ezt követő szempontja, hogy a másodfokú ítélet tényállásának a fellebbezéssel érintett része megalapozott-e.

[22] A Be. 619. § (1) bekezdése, illetve (3) bekezdése alapján a harmadfokú bíróság a határozatát akkor alapíthatja a másodfokú ítélet alapját képező tényállásra,

– ha az további bizonyítás felvétele nélkül is megalapozott,

– vagy az iratok alapján azzá tehető, s ekként a helyes tényállás megállapítható, avagy a helytelen ténybeli következtetés kiküszöbölhető.

[23] A harmadfokú bíróság értelemszerűen azt vizsgálja, hogy a másodfokú bíróság által – az általa tett kiegészítésekkel és helyesbítésekkel – irányadónak tartott tényállás megalapozott-e. Ezalatt értendő az elsőfokú ítélettel megállapított és a másodfokú bíróság által – akár javítás nélkül is – megalapozottnak tartott tényállás, valamint a másodfokú bíróság általi módosítás (javítás) helyénvalósága is. Főszabályként ugyanis a másodfokú bíróság határozatát az elsőfokú ítélettel megállapított tényállásra alapítja [Be. 591. § (1) bekezdés].

[24] A tényálláshoz kötöttség elvi indokát a Be. 167. § (3) bekezdése és (4) bekezdésében foglalt szabályozás adja. Az abban foglaltak szerint

– a bizonyítás eszközeinek és a bizonyítékoknak nincs törvényben előre meghatározott bizonyító ereje,

– a bíróság a bizonyítékokat egyenként és összességükben szabadon értékeli,

– és a bizonyítás eredményét az így kialakult meggyőződése szerint állapítja meg.

[25] Ezáltal biztosított a bizonyítékok hitelt érdemlőségének meggyőződés szerinti, szabad értékelése, és védett a mikénti mérlegelése.

[26] Kivételesen azonban a Be. felment e kötöttség alól és megengedi, hogy a másodfokú bíróság a tényállást kiegészítse vagy helyesbítse, avagy eltérő tényállást állapítson meg, és ez alapján határozzon. Ennek kereteit, korlátait a Be. 593-594. §-ai határozzák meg.

[27] A másodfokú bíróság általi tényjavítás elsődleges és általános feltétele, illetve indoka azonban, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás megalapozatlan. Ebben a kérdésben a másodfokú bíróságnak egyértelműen rögzítenie kell az álláspontját. Megalapozatlanság hiányában az elsőfokú ítéleti tényállás bármilyen helyesbítése, kiegészítése, avagy eltérő tényállás megállapítása a másodfokú bíróság által, eljárási szabályba ütközik.

[28] Az eltérő tényállás megállapításának úgyszintén az az alapvető feltétele, hogy a tényállás megalapozatlan legyen (BJD 8349.). Ha a tényállás megalapozott, akkor még felmentő határozat érdekében sem lehet eltérő tényállást megállapítani pusztán a bizonyítékok eltérő értékelésével (BJD 7761., 8377.).

[29] A harmadfokú bíróságnak ezért – mielőtt a másodfokú bíróság általi tényállás-módosítások megalapozottságát vizsgálja – először a tényállás-megállapítás eljárásjogi alapjának a mikéntjét, megvalósulását kell felülbírálnia. Ez a harmadfokú bíróság részéről sem tényjavítás, hanem a másodfokú ítélet eljárásjogi felülbírálatának része.

[30] A harmadfokú bíróság ebben a körben azt állapította meg, hogy a másodfokú bíróság helyesen minősítette az elsőfokú ítéletben megállapított tényállást a II. rendű vádlott tekintetben kis mértékben részben megalapozatlannak, miután az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás érdemben kifejezetten csekély mértékben volt hiányos [Be. 592. § (2) bekezdés a) pont].

[31] A másodfokú bíróság tényállás-korrektúrájának korlátja, hogy a Be. 593. § (2) bekezdése szerint a másodfokú bíróság nem értékelheti az elsőfokú bíróságtól eltérően a másodfokú bíróság által megállapított ténnyel össze nem függő, valamint a megalapozatlansággal nem érintett tényekkel kapcsolatos bizonyítékokat.

[32] A bizonyítékok felülmérlegelésének tilalma azonban nem a megalapozatlanság kiküszöbölését korlátozza, hanem az első fokon lefolytatott bizonyítást védi. A tényállás hiányosságának pótlása, felderíthetőségének megszüntetése, az iratellenesség kiküszöbölése, avagy a helyes ténybeli következtetés levonása nem esik a felülmérlegelés tilalma alá, hanem éppen a megalapozatlanság orvoslásának törvényes eszköze, amelyet a Be. 593. § (1) bekezdés c) pontja kifejezetten arra az esetre is alkalmazni rendel, ha az így módosult eltérő tényállás a felmentett vádlott bűnösségének megállapításához vezethet.

[33] A bizonyítékok felülmérlegelésének tilalma annyit jelent, hogy a fellebbviteli bíróság nem dönthet másként egy bizonyíték hitelességéről, mint ahogyan azt az elsőfokú bíróság tette (EBH 2019.B.9.II.). Jelen esetben azonban erről szó sincsen.

[34] A másodfokú bíróság az ügyiratok tartalma alapján végzett az elsőfokú bíróság által megállapított tényálláson, a vád kereteibe illeszkedő pontosítást és kiegészítést, amely egyébiránt kifejezetten releváns is a II. rendű vádlott magatartása és az általa tanúsított viselkedés szempontjából.

[35] A harmadfokú bíróság osztotta a másodfokú bíróság azon tényjavító tevékenységét, amely eredményeként a másodfokú bíróság a tényállásban rögzítette a II. rendű vádlott által gyermekkorában a saját apja által elszenvedett abúzus tényét és annak következményeit, továbbá azt, hogy a sértett pontosan mit mondott el a II. rendű vádlottnak az I. rendű terhelt által tanúsított, a nemiségét érintő cselekvésekről. Ezek az ügy megítélése szempontjából kétségtől mentes tények, a cselekmény és az esemény lefolytatásával összefüggő, a másodfokú bíróság által tényként megállapított konkrét adatok {másodfokú ítélet [50] bekezdés}. Ekként a másodfokú bíróság tényjavítása megfelelt az eljárási törvénynek és tartalmilag is indokolt volt.

[36] A másodfokú bíróság tényállás-kiegészítése azonban egyetlen helyen feltétlenül módosításra szorult.

[37] A másodfokú ítélet [50] bekezdésében a francia bekezdésekkel felsorolt tényállásjavítások között a másodfokú bíróság azt is rögzítette, mely szerint „A II. rendű vádlott azzal, hogy hiteltelenítette a gyermek elmondását, fokozta az I. rendű vádlott bűnelkövetésének a sértett személyiségfejlődésére gyakorolt káros hatását. A sértettet a szülők érzelmileg súlyosan elhanyagolták, mindezek miatt a sértett pszichoszexuális és érzelmi fejlődése is veszélyeztetett volt.”

[38] E megállapítás első mondata még akkor is, ha annak alapja a bizonyítékként értékelt igazságügyi pszichológus szakértői véleményen alapszik, téves ténybeli következtetés [Be. 592. § (2) bekezdés d) pont].

[39] Az eljáró bíróságok egyetértettek abban, hogy a II. rendű vádlott – amelyre oka is lehetett – nem hitt a sértettnek, ez azonban nem azonos a hiteltelenítéssel. A hiteltelenítés egy olyan folyamat vagy tevékenység, amelynek során valakinek a hitelessége, megbízhatósága vagy tekintélye csorbul. A hiteltelenítés nem az állítást, hanem az állítást tevő személyt célozza, és az ő negatív színben való feltüntetésével igyekszik elérni azt, hogy a hallgató az

által tett állításokat se fogadja el valósnak (hitelesnek). Jelen esetben nem ez történt, hanem a terhelt a sértett állítását – a rendelkezésre álló eszközökkel való megvizsgálását követően – nem találta kellően bizonyítottnak.

[40] Ugyanezen megállapítás második mondata pedig arra tekintettel teljességgel téves, miután alanyait tekintve egyrészt összemossa a szexuális erőszak elkövetőjét azzal, aki azt nyilvánvalóan nem tette. E mondatból az sem derül ki, hogy az érzelmi súlyos elhanyagolás miben áll, azt a terheltek mivel tették; az egyik ugyanis bizonyosan a szexuális cselekményt elkövette, a másik azonban abban semmilyen módon, még pszichikai bűnsegédként sem vett részt, hiszen ezzel meg sem vádolták.

[41] Mindezek alapján a harmadfokú bíróság a másodfokú bíróság ítélete indokolásának [50] bekezdéséből a 9. francia bekezdésben rögzített tényjavító részt, téves voltára tekintettel mellőzte.

[42] Ugyanakkor a vád tárgyát képező cselekmény jellegére tekintettel a másodfokú bíróság által is kifejezetten hivatkozott, a II. rendű vádlott tekintetében készült igazságügyi pszichológus szakértői vélemény alapján szükséges a tényállás kiegészítése a II. rendű vádlott személyiségére, személyiségstruktúrájára, értelmi és alkalmazkodó képességére, továbbá az érzelmi kapcsolatrendszerére vonatkozó adatokkal.

[43] Erre tekintettel a harmadfokú bíróság rögzíti, mely szerint a II. rendű vádlott átlagon aluli, karakterneurotikus személyiségsszerkezettel rendelkezik, infantilis és narcisztikus személyiségjegyekkel, bizonytalansággal, regresszív elhárítással, alacsony önszabályozási képességgel, önállótlanysággal, csökkent adaptív kapacitással, töredékes, torzult valóságérzékeléssel bír, értelmi képességei átlagosak, de az alkalmazkodó képessége átlagon aluli. A II. rendű vádlott érzelmi-indulati élete differenciálatlan, érzelmi kapcsolatrendszere sivár, érzelmi empátiája nincs. Az élményeit nem tudja hatékonyan feldolgozni, a külvilággal való kapcsolatában gyakori az illúzió, erősen ragaszkodik a helyzethez (nem a személyekhez), ami nem jelent nála érzelmi kötődést, elköteleződést az I. rendű terhelt irányába.

[44] A harmadfokú bíróság a másodfokú bíróság által ítélezésének alapjául elfogadott – az elsőfokú bíróság által megállapított, a másodfokú bíróság által pontosított tényállást – a fenti, a Be. 619. § (3) bekezdés a) pontja alapján tett kiegészítéssel megalapozottnak találta.

[45] 4. A másodfokú bíróság tehát a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontja alapján törvényesen küszöbölte ki az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás részbeni megalapozatlanságát, és az említett jogszabályi hivatkozás (3) bekezdése alapján helyesen alapította határozatát a tényállásra, ami immár a harmadfokú bíróság által megtett helyesbítésekkel teljes is.

[46] A másodfokú bíróság azonban az általa megalapozottá tett tényállásból nem vont helytálló következtetést a II. rendű vádlott bűnfelelősségére. A bűnösség kérdésében a harmadfokú bíróság a védelmi fellebbezés irányával, továbbá a Legfőbb Ügyészség álláspontjával és indokaival értett egyet.

[47] 4.1. A Btk. 208. § (1) bekezdése szerint a kiskorú veszélyeztetésének büntette annak a kiskorú nevelésére, felügyeletére vagy gondozására köteles személynek róható fel, aki e feladatából eredő kötelességét súlyosan megszegi, és ezzel a kiskorú testi, értelmi, erkölcsi vagy érzelmi fejlődését veszélyezteti.

[48] A bűncselekmény jogi tárgya a kiskorú zavartalan és helyes testi, szellemi és erkölcsi fejlődésének védelme, ennek megfelelően a cselekmény passzív alanya is minden esetben csak kiskorú (18. életévét be nem töltött, kivéve a házasságkötéssel nagykorúságot szerzett) személy lehet.

[49] A bűncselekmény elkövetési magatartása a nevelési, felügyeleti, illetőleg gondozási kötelezettség súlyos megszegése.

[50] A „nevelés, felügyelet és gondozás” feladata, különösen a családon belül rendszerint együtt jár, illetve részben egybe is esik, mégis fogalmilag mást fednek le. A kötelességek körébe tartozó nevelés a kiskorú sokoldalú fejlődésének elősegítésére irányuló tudatos, illetve példamutatáson alapuló ráhatásokból tevődik össze, a felügyelet a kiskorú magatartásának folyamatos és rendszeres ellenőrzését jelenti, a gondozás pedig a kiskorú alapvető – főleg testi – szükségleteinek kielégítésére irányul, és biztosítja a normális testi fejlődésének feltételeit.

[51] Az elkövetési magatartás tehát nyitott, hiszen elkövethető lényegében bármilyen, a fenti kötelezettségből adódó súlyos kötelezettségsszegéssel akkor, ha az a kiskorú testi, értelmi, erkölcsi vagy érzelmi fejlődését veszélyezteti.

[52] A nevelés, felügyelet vagy gondozás feladatából folyó kötelességek tartalmát a családjogi szabályok és más magas szintű normák többnyire leginkább általánosságban határozzák meg, a családi viszonyokon belül azokat főként az „íratlan szabályok” (erkölcsi normák) konkretizálják, mégpedig a kiskorú életkorában, személyi tulajdonságaiban és körülményeiben meglévő lényeges eltérések figyelembevételével.

[53] A kötelezettségsszegés mulasztásban (a kötelességek nem teljesítésében; például iskolába járás, orvosi kezeltetés elmulasztása) nyilvánul meg, vagy tevékenységgel (pl. a gyermek, vagy a házastársa gyermek előtti rendszeres bántalmazása), gyakorta a kettő ötvözetével valósul meg, azonban a nevelési, felügyeleti, illetve gondozási kötelesség megszegése csak akkor tényállásszerű, ha az elkövető magatartása „súlyos” kötelességsszegés. Ilyennek pedig az a kirívó kötelességsszegés minősül, amely az általános társadalmi felfogás szerint minimálisan elvárható követelmények nem teljesítésével vagy megszegésével realizálódik, akkor is, ha közvetlen eredménnyel ugyan nem jár, de hatásában súlyosabb folyamat megindítására vezet.

[54] A bűncselekmény eredménye a kiskorú testi, értelmi, erkölcsi vagy érzelmi fejlődésének veszélyeztetése. A sérelem bekövetkezése tehát nem szükséges, ugyanakkor az absztrakt veszélyeztetetés nem elégséges; konkrét veszély bekövetkezése a feltétel.

[55] Az, hogy a konkrét veszély bekövetkezett-e leginkább a kiskorú személyiségére konkretizált vizsgálódás útján dönthető el, vagyis a kiskorú személyiségét, életkorát és konkrét helyzetét, egyszerűen az ügy összes körülményét gondosan elemezve lehet elbírálni, hogy a testi, értelmi vagy erkölcsi fejlődés veszélye bekövetkezett-e, illetőleg az az elkövető magatartására vezethető-e vissza.

[56] A konkrét veszély pedig akkor valósul meg, ha a kiskorú testi, értelmi vagy erkölcsi fejlődésének károsodásával, a sérelem bekövetkezésének lehetőségével fenyeget. Így a testi fejlődés veszélyeztetése fennáll, ha a kiskorú az indokolatlan, durva bántalmazásból eredően megbetegszik vagy megsérül, az értelmi fejlődés kerül veszélybe, ha a kiskorú szellemi fejlődése lelassul, az erkölcsi fejlődés veszélyeztetése pedig akkor állapítható meg, ha a kiskorúnak a morális értékekhez való viszonyában, a társadalomba való normális beilleszkedésben az elkövető magatartása következtetésben keletkezik zavar.

[57] Egy-egy magatartás veszélyeztető jellege tehát mindig csak a maga konkrétságában és az adott passzív alanyra vonatkoztathatóan ítéltető meg általában.

[58] Az elkövető súlyos kötelességsszegése és az eredményként jelentkező, a kiskorú testi, értelmi vagy erkölcsi fejlődésének veszélyeztetése között az okozati összefüggés megléte is szükséges, vagyis a veszélyhelyzetnek az elkövető súlyosan kötelességsszegő magatartására kell visszavezethetőnek lennie.

[59] A kiskorú veszélyeztetésének büntette szándékos bűncselekmény. Mindez azt jelenti, hogy az elkövető szándékának át kell fognia a kötelességszegés súlyosságát és azt, hogy ezzel a kiskorú testi, értelmi, vagy erkölcsi fejlődését veszélyezteti.

[60] A szándékos bűnelkövetés nyilvánvalóan a legtisztábban – egyenes szándékkal – akkor valósul meg, hogyha az érintett személy, a jelen esetre vetítve az édesanya, tud arról, hogy a gyermeket érintően az apa részéről szexuálisan abuzáló cselekmény történt és ennek ellenére tétlen marad, vagy kifejezetten letagadja azt. A hiteltelenítés pontosan ebben állna, hogy bár tudja, hogy megtörtént, de mégis azt állítja, hogy ilyen nem volt. A jelen ügyben ilyenre vonatkozó adat azonban fel sem merült. A cselekmény mulasztással – eshetőleges szándékkal – oly módon követhető el, ha a gyerek által az őt ért sérelemtől előadott panasz alapján az édesanyában a szexuális érintettség esélye felsejlik, ennek ellenére úgy tesz, mintha a panasz el sem ért volna hozzá.

[61] 4.2. A másodfokú bíróság indokolásában kifejtett álláspont szerint a II. rendű vádlott azzal, hogy miután a sértett elpanaszolta neki, hogy az apja „piszkálja, ujjazza”, az ilyen esetekre szakosodott gyermekvédelmi ellátórendszer közreműködését nem vette igénybe, nem fordult ezekhez a segítő, támogató szervekhez, szakemberekhez. A szülői feladatából eredő kötelezettségét ezáltal súlyosan megszegte, és ezzel a kiskorú testi, érzelmi, erkölcsi fejlődését veszélyeztette. Értékelése szerint tehát önmagában az a tény, hogy a II. rendű vádlott nem értesítette a gyámügyi vagy más hatóságot, a kiskorú veszélyeztetését megvalósítja.

[62] A Kúria rámutat, hogy a II. rendű vádlott a sértett előadásából „piszkálásról és ujjazásról” tudhatott, azonban a sértett minden ezzel kapcsolatos további kérdésére a válaszadást elhárította, így a II. rendű vádlott konkrétumokat nem ismerhetett meg. Mindennek ellenére, ahogy az elsőfokú bíróság arra helytállóan hivatkozott, nem maradt tétlen, mikor megpróbálta a maga eszközeivel azt tisztázni, hogy a sértettel történt-e bármi, és annak az apához milyen köze van.

[63] Ebben a körben pedig releváns a II. rendű vádlott hozzáállását, magatartását meghatározó, egyben a felelősségre is kiható jelentőséggel bíró körülmény, hogy a II. rendű vádlott maga is abúzus áldozata volt. Ez ugyanis egyrészt önmagából kiindulóan – a sértettől elvárható – viselkedésmintát generált részére, másrészt ezzel összefüggésben volt egy, az I. rendű terhelt részéről felé, legkevesebb 10 éve megtett ígéret. Mindezek mellett a II. rendű vádlott sem a sértett viselkedésében, sem a sértettnek az apjához való kapcsolatában nem tapasztalt változást, ugyanakkor a sértett korábbi, általa hazugnak vélt előadásai és az I. rendű terhelt ismeretében való bizodalma miatt természetesen kritikával fogadta a sértett állítását, főként, hogy még kérdéseire sem volt hajlandó konkrétumokat mondani.

[64] Hangsúlyos szempont, hogy a II. rendű vádlott nem az abúzusról elsőként szerzett információja alapján állította, hogy a sértetti előadás tartalma hazugságát; azt egy általa irányított folyamat eredményeként tette.

[65] A tudomásszerzést követően ugyanis nyomban elkülönítette a sértettet, és a sértettől hallottakat – távollétében – az I. rendű terheltnek számonkérte. A sértett rokonoknál elhelyezése már ekkor azt a célt is szolgálta, hogy a sértett a sógornőjének talán több konkrétumot is elmond, majd ugyancsak az eset tisztázása végett – amely aztán eredménnyel nem járt – a II. rendű vádlott kezdeményezett találkozót sógornőjével, továbbá az I. rendű terhelttel és a sértettel.

[66] A nőgyógyászati szakrendelés felkeresésére is kifejezetten a sértetti vádolás ellenőrzése miatt került sor, hiszen a II. rendű vádlott külön rákérdezett a sértett érintetlenségére és a vizsgálat eredménye negatív volt, így – a II. rendű vádlott szempontjából – egy kifejezetten objektív adat nem erősítette meg a sértetti elmondást; következésképpen a

II. rendű vádlott – minden rendelkezésére álló információ és körülmény alapján – okszerűen következtetett a sértetti előadás hamisságára.

[67] Kétségtől szexuális abúzus történhet úgy is, hogy a szűzhártya érintetlen marad, azonban ezzel együtt nyilvánvaló, hogy a vizsgálatnak és a II. rendű erre irányuló kérdésének az egyetlen célja pontosan az volt, hogy valamilyen módon alátámasztást nyerjen, miszerint tényleg történt-e ilyen.

[68] A II. rendű vádlott tehát az információ birtokába kerülése után nem maradt tétlen, annak ellenőrzése végett a fenti „intézkedéseket” megtette.

[69] Alanyi oldalról jelentősége van annak, hogy a II. rendű vádlott átlagon aluli, karakterneurotikus személyiség szerkezettel rendelkezik, bizonytalansággal, önállótlanossággal bír, értelmi képességei átlagosak, alkalmazkodó képessége pedig átlagon aluli. Érzelmileg elérhetetlen, érzelmi empátiája pedig egyáltalán nincs, miközben erősen ragaszkodik a helyzethez (nem a személyekhez), ami nem jelent nála érzelmi kötődést, elköteleződést az I. rendű terhelt irányába.

[70] A rendelkezésre álló adatokból tehát kizárólag az állapítható meg, hogy a II. rendű vádlott megtette a maga részéről, ami tőle elvárható volt. Többféle módon is igyekezett utánajárni a birtokába jutott információ hitelességének, azonban azt semmilyen más adat, még maga a sértett további elmondása sem erősítette meg. Így az a magatartás, hogy ezt követően arra a következtetésre jutott, miszerint a mindennapi együttélés során általa nem mindig igazmondónak megismert lányának (a sértettnek) ebben a kérdésben nem hisz, bűncselekmény alapja nem lehet. A II. rendű vádlott nem a valóság tudata ellenében, de még csak nem is vizsgálat nélkül, a sértett által elmondottakat teljesen figyelmen kívül hagyva tette ezt, hanem a fent vázolt ténybeli alapokon.

[71] Az a tény pedig, hogy a II. rendű vádlottnak a lánya elmondásáról alkotott vélekedése utóbb – az összehasonlíthatatlanul szélesebb eszközrendszerrel rendelkező nyomozás és a kifejezetten a valóság felderítését célzó bírósági eljárás tükrében – tévesnek bizonyult, szintén nem alapozhatja meg visszamenőlegesen a büntetőjogi felelősséget.

[72] A Kúria utalt már rá, hogy a másodfokú bíróság a II. rendű vádlott bűnösségének egyetlen indokaként ténylegesen azt rótta fel, hogy nem fordult az ilyen esetekre szakosodott gyermekvédelmi ellátórendszerhez {másodfokú ítélet [59] bekezdés}. Ilyen jogi kötelezettsége azonban nincsen.

[73] Jelen helyzetben a II. rendű vádlott mint a gyerek nevelésére köteles szülő, adott helyzetben minden tőle elvárhatót megtett a valóság feltárása érdekében; ebben a folyamatban azonban egyértelmű, a sértetti előadást alátámasztó jelzést pedig nem hogy nem szerzett, éppen egy objektívnek tekinthető adat, az orvosi vizsgálat cáfolta – legalábbis a vádlott szubjektív vélekedése alapján – azt.

[74] Nincs azonban olyan jogi, számonkérhető, büntetőjogi felelősség alapjául tehető előírás, vagy akár szokásjogi norma, amely arra kötelezné a szülőt, hogy a gyermek jelzését még abban az esetben is a hatóságok felé továbbítsa, ha azt kifejezetten alaptalannak tartja, különösen abban az esetben, ha ezzel mást, nevezetesen a saját férjét és a gyermeke apját súlyos bűncselekmény elkövetésével vádolná.

[75] A kiskorú veszélyeztetésének büntette mint szándékos bűncselekmény esetében az elkövető tudattartamának ki kell terjednie a lényeges tényállási elemekre, aminél a jelen esetben a kiskorú védelme érdekében való további cselekmények, a hatóságok értesítése szükségességének felismerése jelenti. Másképpen szólva, mulasztással elkövetett szándékos bűncselekményért a felelősségre vonásra kizárólag akkor kerülhet sor, ha az elkövető a ténybeli alappal tisztában van vagy nem is akar azzal tisztában lenni és ennek ellenére marad közömbös, vagy kifejezetten megtagadja a segítséget (ez utóbbi esetben más bűncselekmény,

a segítségnyújtás elmulasztása is fölmerülhetne). Jelen ügyben azonban éppen ilyen nem történt.

[76] A II. rendű vádlott az ismert személyiség szerkezete és személyiségjegyei alapján azonban az adott helyzetben, az ügy összes körülményét figyelembe véve észszerűen viselkedett; megpróbálta a birtokába jutott információt ellenőrizni és azt semmi nem erősítette meg. Ezért vélekedése nem volt alaptalan, még ha utóbb nem is bizonyult valósnak. A II. rendű vádlott azonban – személyiség szerkezetére is figyelemmel – a tőle elvárható figyelemmel és körültekintéssel járt el, ami még a gondatlanságát is kizárja.

[77] A másodfokú bíróság által, a bűnösség kimondásának alapjául szolgáló egyetlen tény a súlyos kötelességszegést nem alapozza meg, egyéb olyan körülményt ugyanakkor a másodfokú bíróság nem állapított meg, amely e tényállási elem megállapítására vezetne; így módon a másodfokú bíróság tévesen vont következtetést a II. rendű vádlott bűnfelelősségére, ebben a körben az elsőfokú bíróság döntése a helytálló.

[78] Mindezekre tekintettel a harmadfokú bíróság a II. rendű vádlottat – miután a cselekménye nem bűncselekmény – a Btk. 208. § (1) bekezdése szerint minősülő kiskorú veszélyeztetésének büntette vádjára alól a Be. 566. § (1) bekezdés a) pontja alapján felmentette.

[79] Tekintettel arra, hogy a Btk.-ban szabályozott büntetés kiszabásának, továbbá a szülői felügyeleti jog megszüntetése, mint jogkövetkezmény alkalmazásának kizárólag bűnösség kimondása mellett van helye, a felmentő rendelkezés önmagában – vagyis külön a mellőzésről szóló rendelkezés nélkül is – értelemszerűen maga után vonja a másodfokú bíróság ítéletnek a II. rendű vádlottra vonatkozó büntetést kiszabó és a szülői felügyeleti jogát megszüntető rendelkezésének annulálását is.

[80] 5. A II. rendű vádlott a felmentése folytán a felmerült bűnügyi költség megfizetésére nem kötelezhető, ezért a Kúria mentesítette a II. rendű vádlottat az e címen bűnügyi költség megfizetésére kötelező, továbbá az I. rendű terhelttel egyetemleges kötelezést tartalmazó másodbírói rendelkezés alól azzal, hogy azt a Be. 617. §-a alapján alkalmazandó Be. 613. § (1) bekezdésére figyelemmel, a Be. 575. § (1) bekezdése alapján az állam viseli.

[81] *A döntés elvi tartalma*

A mulasztással elkövetett szándékos bűncselekményért felelősségre vonásra kizárólag akkor kerülhet sor, ha az elkövető a ténybeli alappal tisztában van vagy nem is akar azzal tisztában lenni, és ennek ellenére marad közömbös, vagy kifejezetten megtagadja a segítséget. A gyermek nevelése, felügyelete és gondozása körében nincs olyan számonkérhető előírás, vagy szokásjogi norma, amely arra kötelezné a szülőt, hogy a gyermek jelzését – feltéve, hogy minden tőle elvárhatót megtett és okkal jutott arra, hogy az valószínű – még abban az esetben is továbbítsa a hatóságok felé, ha ezzel a hozzátartozóját súlyos bűncselekmény elkövetésével vádolja. Ilyen körülmények között pusztán a gyermekvédelmi rendszer értesítésének elmulasztása önmagában a bűnfelelősség megállapításának alapja nem lehet.

[82] Mindezekre tekintettel a Kúria a másodfokú bíróság ítéletét a II. rendű vádlott tekintetében a Be. 624. § (1)-(2) bekezdései alapján – a rendelkező részben foglaltak szerint – megváltoztatta.

[83] A harmadfokú eljárásban a II. rendű vádlott védelmében kirendelt védő járt el, közreműködésükért a Kúria a pártfogó ügyvéd, az ügygondnok és a kirendelt védő részére megállapítható díjról szóló 32/2017. (XII. 27.) IM rendelet 7. § (1) és (2) bekezdésében meghatározottak szerint állapította meg a jelenlét és a felkészülés címén járó díjat.

[84] A harmadfokú eljárásban a kirendelt védő díjaként felmerült bűnügyi költséget a Be. 617. §-a alapján alkalmazandó Be. 613. § (1) bekezdésére figyelemmel, a Be. 575. § (1) bekezdése alapján ugyancsak az állam viseli.

Budapest, 2025. június 3.

Dr. Somogyi Gábor s.k. a tanács elnöke, Dr. Demeter Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Harangozó Attila s.k. bíró, Dr. Boros Tibor s.k. bíró, Dr. Nagy Antal s.k. bíró

A Győri Ítéltábla Bf.I.105/2024/25. számú ítélete – a Kúria Bhar.II.319/2025/6. számú ítéletében foglalt változtatással – a II. rendű vádlott vonatkozásában 2025. június 3. napján jogerős.

Budapest, 2025. június 3.

Dr. Somogyi Gábor s.k.
a tanács elnöke